

РІШЕННЯ РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ ДФ 36.053.044 ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 36.053.044 Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, м. Дрогобич, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії Демедюку Богдану Тарасовичу з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка» на підставі публічного захисту дисертації «Економічний механізм стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу в умовах євроінтеграції» 2 червня 2026 року.

Демедюк Богдан Тарасович, 1995 року народження, громадянин України, освіта вища. У 2018 році закінчив національний університет «Львівська політехніка» й отримав ступінь магістра за спеціальністю «Комп'ютерні науки», спеціалізація «Системи штучного інтелекту».

З 2022 по 2026 рік навчався в аспірантурі Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка за спеціальністю 051 «Економіка».

Здобувач має 22 наукові праці за темою дисертації, зокрема: 2 статті у виданнях, що індексуються в наукометричній базі даних Scopus; 14 статей – у наукових фахових виданнях категорії «Б»; 6 – у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Кількість, обсяг та зміст друкованих праць відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України щодо публікації основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

*Статті, що індексуються в наукометричних базах даних
Scopus, Web of Science:*

1. Кишакевич Б., Максишко Н., Гриценко К., Ворончак І., Демедюк Б. Аналіз ефективності цифровізації малих та середніх підприємств країн ЄС за допомогою DEA-моделей. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2024. № 3(56). С. 215–229.
<https://doi.org/10.55643/fcaptp.3.56.2024.4344>

2. Peleshchak R., Kyshakevych B., Demediuk B., Kis, Y., Peleshchak O. A vector error correction model approach to analyze the causality among SME export-import activity and the economic development of EU countries. *Proceedings of the COLLINS-2024: 8th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems, Lviv, Ukraine, April 12-13, 2024 CEUR Workshop Proceedings, Vol. 1*. С. 1–13. <https://ceur-ws.org/Vol-3664/paper4.pdf>

Статті у наукових фахових виданнях:

3. Кишакевич Б., Демедюк Б., Волинський О. Конкурентоспроможність підприємства: економічна сутність та еволюція поглядів. *Економічний простір*. 2023. № 186. С. 40–43.
<https://doi.org/10.32782/2224-6282/186-7>

4. Кишакевич Б.Ю., Демедюк Б.Т. Податкове стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу у країнах ЄС. *Ефективна економіка*. 2023. № 9.
<https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.9.27>

5. Кишакевич Б.Ю., Демедюк Б.Т. Проблеми та перспективи розвитку малого та середнього бізнесу в країнах Європи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 22. С. 58–63. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.22.58>
6. Кишакевич Б. Ю., Демедюк Б. Т., Биців М. М. Методи регуляторного впливу на малий і середній бізнес у країнах Європи. *Бізнес Інформ*. 2023. № 11. С. 38–44. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-11-38-44>
7. Кишакевич Б.Ю., Демедюк Б.Т., Савка О. В. Електронна комерція як інструмент інтернаціоналізації малого та середнього бізнесу. *Ефективна економіка*. 2024. № 1. <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.1.24>
8. Кишакевич Б.Ю., Демедюк Б.Т., Сисюк В.І. Цифровізація малого та середнього бізнесу: виклики та перспективи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 2. С. 82–87. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.2.82>
9. Кишакевич. Б. Ю., Демедюк. Б. Т. Сучасні методи зниження ризиків експортно-імпортних операцій МСП в країнах ЄС. *Академічні візії*. 2024. № 29. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10801526>
10. Кишакевич Б. Ю., Демедюк Б.Т., Савка О.В. Порівняння стратегій виходу малого та середнього бізнесу країн ЄС на ринки США та Китаю. *Інвестиції: Практика та досвід*. 2024. № 10. С. 55–60. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.10.55>
11. Кишакевич Б. Ю., Демедюк Б.Т., Савка О.В. Цифрова трансформація регуляторних механізмів стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу. *Агросвіт*. 2025. № 8. С. 54–61. <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2025.8.54>
12. Кишакевич Б. Ю., Демедюк Б. Т., Сисюк В. І. Економічні інструменти підтримки та стимулювання розвитку малого і середнього підприємництва в умовах європейської інтеграції. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. № 17. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15314246>
13. Кишакевич Б. Ю., Демедюк Б. Т. Еволюція теоретичних концепцій розвитку та підтримки малого та середнього підприємництва. *Бізнес-навігатор*. 2025. № 3 (80). С. 233–238. <https://doi.org/10.32782/business-navigator.80-40>
14. Кишакевич Б. Ю., Демедюк Б. Т. Європейський досвід посилення економічної мобільності МСП та можливості його адаптації в Україні на регіональному рівні. *Академічні візії*. 2025. № 48. <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/2232>
15. Кишакевич Б. Ю., Демедюк Б. Т. Маркетингові та цифрові інструменти стимулювання розвитку МСП як чинники посилення їхньої економічної мобільності у регіонах. *Успіхи і досягнення у науці*. 2025. № 10 (20). С. 947–958. [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-10\(20\)-947-958](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-10(20)-947-958)
16. Кишакевич Б.Ю., Ворончак І.О., Волинський О.Ю., Демедюк Б.Т. Еволюція механізмів забезпечення конкурентоспроможності МСП під впливом цифрових технологій та принципів корпоративної соціальної відповідальності. *Актуальні проблеми сталого розвитку*. 2025. № 2 (8). С. 94–100. DOI: 10.60022/2(8)-10S

Тези доповідей, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

17. Кишакевич Б.Ю., Демедюк Б.Т. Вплив цифровізації на розвиток малого та середнього бізнесу у Європі. *Актуальні проблеми сучасної науки: Матеріали X-ї Міжнародної науково-практичної конференції*. (Дрогобич, 10–11

травня 2023). Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка. 2023. С. 435–437.

18. Кишакевич Б. Ю., Демедюк Б. Т. Євроінтеграційні процеси та їх вплив на механізми підтримки МСП в Україні. *Актуальні проблеми сучасної науки*: Матеріали XII-ї Міжнародної науково-практичної конференції (Дрогобич, 6–7 травня 2025). С. 571–573.

19. Кишакевич Б., Демедюк Б. Стимулювання інноваційної активності МСП як пріоритет євроінтеграційної політики України. *Імперативи економічного зростання в контексті реалізації глобальних цілей сталого розвитку*: збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Київ, 29 квітня 2025), КНУТД. С. 15–16.

20. Кишакевич Б., Демедюк Б. Принцип «Think small first» як інструмент адаптації регуляторного середовища для МСП у контексті євроінтеграційних процесів. *Innovations in Science: From Theoretical Foundations to Practical Impact*. Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference (September 1–3, 2025. Antwerp, Belgium). С. 32–34.

21. Кишакевич Б., Демедюк Б. Роль цифрової трансформації у підвищенні конкурентоспроможності МСП в умовах євроінтеграційних процесів. *Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Conference «Evolving Science: Theories, Discoveries and Practical Outcomes»* (September 8–10, 2025. Zurich, Switzerland). s. 52–54.

22. Кишакевич Б., Демедюк Б., Родзевич І. Роль діджиталізації у формуванні адаптивних організаційно-економічних механізмів управління МСП. *Modern Perspectives on Science and Economic Progress: Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference*. International Scientific Unity. November 5–7, 2025. Vilnius, Lithuania. s. 119–121.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

1. Рибчук Анатолій Васильович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри математики та економіки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

2. Васильців Тарас Григорович, доктор економічних наук, професор, директор Державної установи «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього Національної академії наук України»

Зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1) У роботі отримано цікавий і нетривіальний результат щодо впливу енергетичної продуктивності (Energy_prod) на ефективність малих підприємств (п. 3.3): встановлено позитивний вплив у межах CRS-підходу та негативний – за умов VRS. Водночас для середніх підприємств така диференціація не спостерігається, оскільки Energy_prod демонструє позитивний вплив в обох специфікаціях. У цьому контексті доцільно було б більш детально пояснити економічну природу виявлених відмінностей, зокрема з урахуванням ефекту масштабу та структурних особливостей функціонування підприємств різного розміру.

2) Обґрунтування вибору вхідних і вихідних змінних у DEA-моделях загалом є логічним, проте додаткове тестування чутливості результатів до

альтернативних наборів змінних або до застосування bootstrap-DEA могло б посилити надійність отриманих оцінок.

3) Запропонований економічний механізм має універсальний характер, однак робота могла б виграти від включення регіонального зрізу (NUTS-2 або NUTS-3) для ілюстрації територіальної асиметрії ефективності МСП у межах країн ЄС та України.

4) У дисертаційній роботі в окремих випадках паралельно застосовуються споріднені за змістом поняття, зокрема «економічна ефективність», «технічна ефективність» та «результативність», що зумовлює доцільність їх більш чіткого термінологічного розмежування.

5) Попри ґрунтовне дослідження зовнішньоекономічної активності малих і середніх підприємств, у дисертації недостатньо повно висвітлено роль внутрішнього попиту та внутрішніх ринкових чинників у формуванні ефективності МСП, врахування яких могло б розширити аналітичні межі дослідження та поглибити інтерпретацію отриманих результатів.

3. Дмитришин Леся Ігорівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1) Автором застосовано комплекс сучасних економіко-математичних методів, що охоплюють оцінювання ефективності, аналіз причинно-наслідкових зв'язків та визначення детермінант результативності МСП. Разом із тим, з метою підвищення методичної наочності роботи, доцільно було б подати узагальнену схему взаємозв'язку між використаними моделями, оскільки в дисертації вони представлені у різних розділах і працюють на досягнення різних дослідницьких завдань. Наявність такої схеми або підсумкової таблиці дала б змогу більш рельєфно простежити перехід від теоретико-концептуального обґрунтування до емпіричного моделювання та подальшого формування практичних стратегій стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу.

2) Окремі положення щодо впливу цифровізації на підвищення ефективності МСП у роботі обґрунтовані достатньо переконливо та базуються на результатах економіко-математичного моделювання, однак у ряді випадків доцільно було б посилити аргументацію шляхом більш чіткого розмежування причинно-наслідкових і кореляційних зв'язків. Це дозволило б підвищити рівень інтерпретації отриманих результатів і уникнути можливих узагальнень при поясненні впливу цифрової трансформації на результативність діяльності МСП.

3) Висновки щодо доцільності переходу до гібридної моделі стимулювання розвитку МСП є обґрунтованими, проте потребують більш детального пояснення механізмів її практичної реалізації.

4) Твердження щодо суттєвого внеску малого та середнього бізнесу у формування доданої вартості економіки є логічно обґрунтованим, однак потребує більш чіткого підтвердження з урахуванням отриманих емпіричних результатів, зокрема результатів VECM-аналізу.

5) У дисертації автором обґрунтовано доцільність застосування DEA-моделей як інструменту оцінювання ефективності функціонування МСП, що відповідає сучасним підходам до аналізу продуктивності складних економічних

систем. Водночас вибір вхідних і вихідних змінних, попри загальну логічність, міг би бути додатково деталізований із позицій теоретичної узгодженості та чутливості результатів до їх варіації, що дозволило б підвищити обґрунтованість отриманих оцінок ефективності.

4. Квасній Любов Григорівна, кандидат економічних наук, професор, професор кафедри математики та економіки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Зауваження, висловлені у відгуку рецензента:

1) У підпункті 3.3 детально подано результати моделювання детермінант технічної ефективності МСП із використанням двокомпонентних дробових регресійних моделей (Two-Part FRM), проте інтерпретація економічного змісту отриманих маржинальних ефектів є дещо фрагментарною. Бажано розширити пояснення того, що означають ці ефекти для формування державної політики МСП.

2) Незважаючи на те, що запропонована дворівнева система стратегій підтримки МСП (табл. 3.9, 3.10) виглядає методично виваженою, логічно структурованою та такою, що враховує як довгострокові, так і короткострокові аспекти розвитку підприємництва, її прикладний потенціал розкрито не повною мірою. Зокрема, практична імплементація запропонованих стратегій могла б бути суттєво посилена через наведення конкретних прикладів їх застосування на рівні окремих галузей або регіонів, що дозволило б продемонструвати адаптивність інструментів до різних умов господарювання.

3) У дисертації здійснено всебічний і методично обґрунтований аналіз технічної ефективності МСП із використанням сучасного інструментарію, зокрема моделей DEA, FRM і VECM, що дозволило отримати комплексне уявлення про фактори впливу та причинно-наслідкові взаємозв'язки у досліджуваній сфері. Водночас проведення оцінювання має переважно статичний характер, зосереджуючись на порівнянні рівнів ефективності та їх детермінант у певні моменти часу. У цьому контексті доцільним було б розширення методичного апарату за рахунок застосування індексу Мальмквіста, який дає змогу оцінити динаміку змін продуктивності. Інтеграція індексу Мальмквіста з уже отриманими оцінками DEA та економетричними моделями могла б забезпечити більш глибоку інтерпретацію результатів, зокрема в частині узгодження коротко- та довгострокових тенденцій.

4) Додаткової аргументації потребує висновок автора на стор. 183, що вплив участі МСП у електронній комерції на їх технічну ефективність є неоднозначним і може бути як позитивним, так і негативним залежно від типу підприємства – малого чи середнього.

5) У дисертації значну увагу приділено аналізу впливу цифровізації на ефективність МСП, однак у DEA-моделі не враховано такі важливі цифрові індикатори, як використання ERP-систем, CRM-рішень та хмарних технологій. Включення цих показників могло б надати змогу більш комплексно відобразити рівень технологічної зрілості МСП та потенційно уточнити оцінку технічної ефективності.

5. Скотний Павло Валерійович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри математики та економіки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Зауваження, висловлені у відгуку рецензента:

1) У підпункті 3.1 «Врахування причинно-наслідкових зв'язків між експортно-імпортною діяльністю МСП та економічним розвитком при формуванні економічної політики підтримки малого та середнього бізнесу» здійснено детальний аналіз довгострокових взаємозв'язків, що дозволяє аргументовано визначити стратегічні орієнтири державної політики у цій сфері. Водночас короткострокові ефекти, які відображають оперативні реакції економічної системи на зміни у зовнішньоекономічній діяльності МСП, розкриті менш детально, що дещо звужує можливості комплексного розуміння механізмів впливу експортно-імпортних процесів на економічний розвиток у короткому часовому горизонті.

2) Беручи до уваги виявлену у роботі довгострокову взаємозалежність між ВВП та торговельною діяльністю МСП, потребує уточнення твердження автора на сторінці 149 про те, що експорт чи імпорт МСП окремо не можуть бути єдиним чинником зміни динаміки ВВП. Бажано конкретизувати, на яких емпіричних спостереженнях або теоретичних аргументах ґрунтується цей висновок і яким чином він узгоджується з результатами коінтеграційного аналізу.

3) Фінансовао-кредитна складова економічного механізму (стор. 50) відображена досить стисло, через це варто було б уточнити, які саме інструменти фінансової підтримки (гранти, гарантійні програми, кредитні стимули) є найбільш узгодженими з результатами моделювання.

4) Робота суттєво зміцнила б свою методологічну основу, якби поряд із застосуванням DEA-моделей для оцінювання технічної ефективності МСП були залучені альтернативні підходи, такі як стохастичний підхід SFA чи нечіткі та еволюційні методи.

5) Доцільним було б доповнити запропонований економічний механізм аналізом потенційних ризиків та бар'єрів, що можуть супроводжувати його впровадження, з урахуванням специфіки українського післявоєнного відновлення. Таке уточнення сприяло б підвищенню практичної релевантності та реалістичності структурної моделі механізму в контексті її практичного застосування.

Результати відкритого голосування:

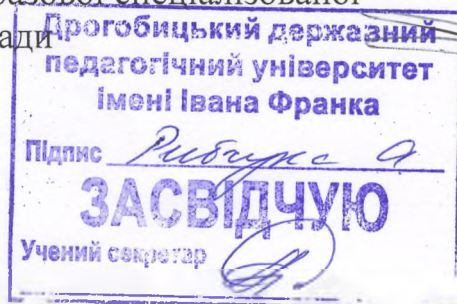
«За» – 5 членів ради

«Проти» – немає

«Урималися» – немає

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Демедюку Богдану Тарасовичу** ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Анатолій РИБЧУК